

Ο Τζούλιαν Ασάντζ (Julian Assange) είναι ο διαχειριστής της ιστοσελίδας Wikileaks, ο οποίος προκαλεί σοκ και δέος στα κυβερνητικά επιτελεία παγκοσμίως, αποκαλύπτοντας μια φαινομενικά ατελείωτη σειρά από απόρρητα ή διαβαθμισμένα έγγραφα και αρχεία των αμερικανικών κρατικών υπηρεσιών. Παράλληλα, το όνομά του φιγουράρει και στον κατάλογο των καταζητούμενων της Ιντερπόλ δίπλα σε ονόματα μανιακών δολοφόνων, τρομοκρατών και απαγωγέων: ο Ασάντζ καταζητούνταν ως ύποπτος βιασμού και εσχάτως συνελήφθη, αλλά η βρετανική δικαιοσύνη αποφάσισε τελικά έως ότου κριθεί η έκδοσή του ή όχι στη Σουηδία την υφ' όρων αποφυλάκισή του με εγγύηση διακοσίων χιλιάδων λιρών (200.000 £).

ΤΟΥ ΧΑΡΗ ΠΕΪΤΣΙΝΗ
xpeits@yahoo.gr

Δικηγόρου (LLM in Int'l Commercial Law),
επιστημονικού συνεργάτη του Institute Hayek στις Βρυξέλλες

ΣΧΟΛΙΟ ΕΠΟΧΗΣ

Ανατινάζοντας τη σιωπή μ' ένα πλκτρολόγιο: η περίπτωση του Julian Assange

Aμφιβάλλουμε ότι οι δύο αυτές «ιδιότητες» του Ασάντζ δεν συνδέονται μεταξύ τους. Η χρονολογική σειρά των γεγονότων, βλέπετε, μας προβληματίζει: τρεις εβδομάδες μετά τη δημοσίευση απόρρητων εγγράφων για τον πόλεμο στο Αφγανιστάν, δύο Σουηδέζες εγκαλούν τον Ασάντζ για το αδίκημα του βιασμού και της ασέλγειας επειδή υποτίθεται πως αρνήθηκε να λάβει προφυλάξεις κατά τη σεξουαλική πράξη.¹ Οι κατηγορίες καταπίπτουν εν τη γενέσει τους, για να αναστηθούν από ένα σουηδικό δικαστήριο, που εγκρίνει ένταλμα σύλληψης περίπου μια βδομάδα προτού ξεκινήσει ένας δεύτερος γύρος αποκαλύψεων. Δύο ημέρες μετά τις αποκαλύψεις, η Ιντερπόλ εκδίδει κόκκινο σήμα (red notice) για τον εντοπισμό του Ασάντζ.² Το ένταλμα αμφισβητείται έντονα και σύμφωνα με το δικηγόρο του Ασάντζ, επιστρέφεται πίσω στις σουηδικές αρχές από τους Άγγλους συναδέλφους τους, ως ελλιπές και νομικά αστήρικτο.³

Την ίδια στιγμή ο Ρεπουμπλικάνος βουλευτής Μ. Χάκαμπυ (M. Huckabee) ζητεί την άμεση καταδίκη σε θάνατο των υπεύθυνων της Wikileaks επί εσχάτη προδοσία.⁴

Η λαβίδα της εξουσίας σφίγγει γύρω από έναν άνθρωπο. Και εμείς θυμόμαστε τον Ντάνιελ Έλσμπεργκ (Daniel Ellsberg), που το 1971 προκαλούσε έναν ανάλογο σάλο στη διεθνή σκηνή, υποκλέπτοντας απόρρητα αρχεία του Πενταγώνου για τον πόλεμο στο Βιετνάμ. Τα άκρως απόρρητα αυτά έγγραφα αποκάλυπταν φρικιαστικά γεγονότα που είχαν αποσιωπηθεί, όπως π.χ. τον βομβαρδισμό του Λάος και της Καμπότζης.

Πέρασαν κιόλας σαράντα ολόκληρα χρόνια από τότε που ο Δικαστής Μπλακ (Black) διακήρυττε πως «ύψιστο καθήκον» των μέσων ενημέρωσης είναι «να εμποδίζουν οποιονδήποτε κλάδο της κυβέρνησης να παραπλανεί το λαό, στέλνοντας τον να σκοτώθει σε μακρινές χώρες από ξένες αρρώστιες, σφαίρες και βόμβες». Ο Δικαστής ανήκε στη Σύμβαση του Ανωτάτου

Δικαστηρίου που δικάωσε τους Τάιμς της Ν. Υόρκης ενάντια στην Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση,⁵ όταν η τελευταία επιχειρήσει να εμποδίσει την δημοσίευση των αρχείων. Τούτη η θορυβώδης μονομαχία της εκτελεστικής με την «τέταρτη εξουσία», έληξε έτσι με δικαστική παρέμβαση, δίνοντας το σύνθημα για την κατεδάφιση του κρατικού μονοπωλίου στη διαχείριση της στρατιωτικής πληροφορίας.

Μαζί με την απελευθερωμένη πληροφορία της ιστοσελίδας Wikileaks (ή εξαιτίας της), βλέπουμε ξανά, εντελώς απογυμνωμένο, το προφίλ μιας «πολιτικής του τρόμου»: η εν ψυχρώ δολοφονία αμάχων στη Βαγδάτη υπό τις θριαμβευτικές κραυγές των επιτιθέμενων στρατευμάτων. Αλλού, η ωμή παραδοχή της ύπαρξης ομάδων-θανάτου, υπεύθυνων για σφαγές στις εμπόλεμες ζώνες.⁶ Απόρρητες οδηγίες για τη διενέργεια κατασκοπείας σε βάρος ξένων αξιωματούχων.⁷ Πιέσεις των αμερικανικών αρχών στην Ισπανία για να σταματήσουν πρόωρα οι έρευνες που αφορούσαν το Γκουαντάναμο και τη δολοφονία Ισπανού δημοσιογράφου από Αμερικανούς στο Ιράκ.⁸ Ο μοχθηρός μακιαβελισμός της εξουσίας δεν σταματά να μας εκπλήσσει με την κυνικήότητά του, πίσω από την ψυχρή γλώσσα των διπλωματικών αναφορών. Και ως επιστέγασμα, το φοβερό ανθρωποκνηνητό κατά των υπεύθυνων της Wikileaks που σίγουρα θα κορυφωθεί το επόμενο διάστημα.

Το πραγματικά εντυπωσιακό των αποκαλύψεων όμως δεν βρίσκεται τόσο στο περιεχόμενό τους (που όλοι το γνωρίζαμε χοντρικά ή έστω το υποπευδύμασαν). Αντίθετα, η σημασία της διεθνούς αναταραχής έγκειται στην υπονόμηση ενός εδραιωμένου, κρατικά προωθούμενου, συστήματος διαχείρισης της πληροφορίας, που, παρά την νομικά κατοχυρωμένη πολυφωνία, εξακολουθεί να αντιμετωπίζει εργαλειακά τη γνώση, να επιβάλλει τις «σιωπές της ιστορίας»,⁹ να λογοκρίνει και να καλλιεργεί προπαγανδιστικά «κοινά αποδεκτές» αλήθειες. Αυτό το σύστημα παρασιτεί πάνω στην έννοια του δημόσιου συμφέροντος, εντάσσοντας μέσα στον κύκλο των αποκρυστάλλων περιστατικών, οποιαδήποτε γεγονότα κριθούν «ενοχλητικά» από την αρμόδια γραφειοκρατία.

Και τι κάνει γι' αυτό η παγκόσμια δημοσιογραφία;

Ο Ασάντζ γράφει κάπου πως είναι πραγματικά ατιμωτικό για το διεθνή τύπο μια χούφτα ανθρώπων να έχουν δημοσιεύσει μέσα σε μερικά χρόνια τόσες πληροφορίες όσες δεν έχουν δημοσιεύσει ποτέ όλα τα ΜΜΕ της υψηλής μαζι. Οι εχθροί του, του απαντούν πως η μυστικότητα έχει σκοπό να προστατεύσει ανθρώπινες ζωές¹⁰ και ότι «προδίδοντας» απόρρητα στοιχεία του κράτους, ναρκοθετεί τις διεθνείς σχέσεις. Μυστικότητα όμως σημαίνει έλλειψη λογοδοσίας. Και η αλαζονική εξουσία, που δεν απολογείται, ούτε λογοδοτεί, παραφρονεί. Ανάμεσα λοιπόν στην απόλυτη διαφάνεια με τις όποιες επιπλοκές της στη διεθνή πολιτική, και στην απόλυτη μυστικότητα, που κρύβει κάτω απ' το μανδύα της σφαγής και ανοσιουργήματα, δεν είναι δύσκολο να διαλέξει κανείς πλευρά.

Ρίζα όλων των επαναστάσεων είναι οι σχέσεις εξουσίας που αναπτύσσονται ανάμεσα στους κυβερνήτες και τους κυβερνώμενους. Το σύνθημα «καμία φορολόγηση χωρίς αντιπροσώπηση» που απηύθυναν οι Αμερικάνοι Επαναστάτες στους Βρεττανούς αποικιοκράτες, διατηρεί μια παράδοση επικαιρότητα σήμερα, μετά από 300 σχεδόν έτη φιλελεύθερου κοινοβουλευτισμού. Τα Wikileaks και ο Ασάντζ, υπενθυμίζουν με τον πλέον γλαφυρό τρόπο πως η φύση της κρατικής εξουσίας παραμένει στο βάθος αναλλοίωτη: ένας μηχανισμός τροφοδοτούμενος από το φορολογούμενο, που τείνει να περικλειστεί σε κυκλώπεια τείχη, μακριά από τα περίεργα βλέμματα των ταπεινών υπηκόων, οι οποίοι εντούτοις τον χρηματοδοτούν. Φορολόγηση λοιπόν και πάλι, αλλά δίχως ουσιαστική αντιπροσώπηση και συμμετοχή, ελλείψεις που καλύπτονται από μια επίφαση δημοκρατικής νομιμοποίησης.

Απέναντι στο «απόρρητο» των κρατικών ενεργειών, που γεμίζουν τα βιβλία της ιστορίας με εγκλήματα και εφιάλτες, ο Ασάντζ μέσα από την «προπαγάνδα της πράξης» που επιχειρεί, δίνει το στίγμα μιας εναλλακτικής προοπτικής,¹¹ με τίμημα την ελευθερία του ή και ακόμα την ίδια του τη ζωή. Γι' αυτό το λόγο, αξίζει το σεβασμό και την αλληλεγγύη μας. ☒

01. http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_world_2_02/12/2010_424413 Με ποιο τρόπο παραπέμπουμε σε ιστοσελίδες;

02. <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=228855>.

03. http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_world_1_03/12/2010_424566.

04. <http://www.guardian.co.uk/world/2010/dec/01/us-embassy-cables-executed-mike-huckabee>.

05. <http://caselaw.lp.findlaw.com/scripts/getcase.pl?court=us&vol=403&invol=713>.

06. <http://www.guardian.co.uk/world/2010/jul/25/task-force-373-secret-afghanistan-taliban>.

07. <http://www.naftemporiki.gr/news/cstory.asp?id=1903374>

08. http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_world_2_02/12/2010_424415

09. Για τους μηχανισμούς αποσιώπησης και κατασκευής του ιστορικού φαντασιακού βλ. Marc Ferro, Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗ, μτφρ. Βασίλης Τομανάς, (Αθήνα:

εκδόσεις Νησίδες), (1999).

10. Παρόλο που ως τώρα δεν έχει σημειωθεί ούτε ένας θάνατος λόγω των διαρροών (σημ. του συγγραφέα).

11. πρβλ. και το Δοκίμιο του Ραούλ Βάνεγκεμ, ΤΙ ΠΟΤΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΙΕΡΟ, ΟΛΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΛΕΧΘΟΥΝ, μτφρ. Καραστάθη Αναστασία, (Θεσσαλονίκη: εκδόσεις Σάκκουλας), (2005).

